

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 48 (3210) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Ciano gróf átnyújtotta megbízólevelét a Szentatyának

Magasrangú szovjet tiszték jelentek meg a Közelkelet különböző országaiban. — Ovatosan tapogatóznak Tuniszban Montgomery csapatai

Vatikánvárosból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentése: Ciano gróf hétfőn délelőtt 10 órakor átnyújtotta megbízólevelét a Szentatyának. A pápai udvar méltóságai a szertartásnak megfelelően megjelentek a nagykövetségen, hogy Ciano grófot a Vatikánban kísérik. Megbízólevelének átadásakor hódolatai fejezte ki a Szentatyának, aki szívélyes szavakkal válaszolt. A szertartás után a Szentatyá magánkönyvtárában hosszasan elbeszélgetett Ciano gróffal, aki azután meglátogatta Maglione bíboros államtitkár, majd a Vatikán elhagyása előtt a Szent Péter Székesegyházba ment, ahol imádkozott az Oltáriszentség, a Hitvallás és a Szent Szűz oltára előtt. Viszérkezése után a nagykövetségen Maglione bíboros államtitkár szertartásszerűen visszavonta a látogatást.

Kisebb-nagyobb támadóvállalkozások Tuniszban

A Pest írja: Zürichből jelentik: hogy a tunézi harctér északi szakaszán Arnim tábornok hegyi vadászai kisebb-nagyobb támadó vállalkozásokat hajtottak végre, nyilván azzal a céllal, hogy kitapogassák az ellenség gyenge pontjait. Tovább délre, Medjez el Bab mellett voltak élénkebb harcok. Tunisz déli szögletében szombaton és vasárnap súlyos légi harc volt és heves tü-

zérési párbaj zajlott le. A Mareth vonal felé előretolt brit nehézütegek pergőtüze után többhelyen, különösen a Ksou hegyiség előtt támadásokkal is próbálkoztak az angolok, de maga az algéri főhadiszállás cáfolja, mintha a Mareth vonal elleni nagy támadás megkezdődött volna. Montgomery csapatai csak nagyon ovatosan tapogatóz-

További súlyos harcokra készítik elő a szovjet és az angol közvéleményt

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távírtati Iroda jelentése: A szovjet hírszolgálat ismerteti a Pravda egyik cikkét, amely megállapítja, hogy a vörös hadsereg a második európai arcvonal hiányában a háboru egész terhét egymaga kénytelen viselni. A cikk a továbbiakban hangoztatja, hogy még súlyos és minden erőt igénybevevő véres harcok állanak a vörös hadsereg előtt.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelentése: Az angol hírszolgálat jelentése szerint Attlee miniszter választói előtt beszédet mondott, amelyben többi között kijelentette, hogy a szövetségeseknek tudniuk kell, hogy

még igen kemény harcok állanak előttük és osztályrészük egy ideig még vér, verejték és könny lesz. Eppen ezért a háboru utáni világ tanulmányozásának ügyével nem szabad az angolok ügykezetét megfontani. A győzelemhez egységre van szükség. A háboru utáni kérdések megoldásának különböző nézetei nem szabad befolyásolják az angol egységet. A továbbiak során Attlee hangoztatta, kételkedik benne, hogy bárki is volna az országban, aki a háboru utáni viszonyok tekintetében valóban fogalmat tudna magának alkotni. A legfontosabb feladat, hogy Anglia gondoskodjék életszükségletének biztosításáról.

Francia hivatalos közlemény az Európát fenyegető bolsevista veszedelemlről

Ankara. (MTI) A Stefani Iroda jelentése: Kairói jelentés szerint haditudósítók szerepében újabb magasrangú szovjet tiszték jelentek meg Palesztinában, Szíriában és a közelkelet más országaiban. Egyiptomi körökben megjegyzik, hogy vezérkari tisztekről van szó, akik a gyakorlatban katonai attasék feladatát végzik.

Vichy. (MTI) A Német Távírtati Iro-

de jelentése: Francia félhivatalos körökben ismét rámutatnak az európai kultúrát fenyegető bolsevista veszedelemlre. A tájékoztató minisztérium, mint a legmagasabb hely véleményalakító szócsové, közleményében rámutat arra, hogy egy esetleges szovjet győzelem milyen veszedelmekkel járna Európára. Hangsúlyozza a közlemény, hogy a szovjet az utóbbi időben bizonyos területi igé-

nyekkel állott elő, amit Anglia és az Egyesült Államok ellenmondás nélkül tudomásul vett. Európa népei megállapíthatták, hogy az angolszások képtelenek a bolsevista veszedelem elhárítására, erre a feladatra kizáróan a német véderő alkalmas. Franciaországra ebből az a kötelesség hárul, hogy mindent megtegyen civilizációjának és népének megmentésére.

Berlin. (MTI) Március 1-re virradó éjszaka — mint a Német Távírtati Iroda értesül — csak két brit repülőgép szállott be Németország fölé.

Lisszabon. (MTI) A Stefani jelentése: Londoni jelentés szerint a Wilhelmsh-

fen elleni legutóbbi légitámadás alkalmával a Newyork Times tudósítója életét veszítette egy repülőerődön, amely a támadás során elpusztult.

Buenos Aires. (MTI) A Stefani jelentése: Knox tengerészeti miniszter egy washingtoni sajtóértekezleten szólott a buvárhajó veszélyéről is.

— Ez a veszély kétségtelenül súlyos — mondotta a miniszter. — Minden lehető megtörténik a buvárhajók leküzdésére, de ezt a veszedelmet nem szabad lebecsülni és bizonyos, hogy még mindig súlyos veszteségek várhatók.

Amsterdam. (MTI) A NTI jelentése: Mexikóban hétfőn életbelépett az általános hadkötelezettség. A mexikói hadsereg eddig csak önkéntesekből állott.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelentése: A Domei Iroda jelentése szerint azok a japán csapatok, amelyek Észak-Kurumában Csindvur felsőfolyása mentén északi irányban előretörnek, megfúszították az angol-indiai csapatok kísérletét, hogy HoKoving területét megszállják. Az ellenséget visszaverték és jelentős veszteséget okoztak nekik.

Göring napiparancsa a légitűgyvernem katonáihoz

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelentése: Göring Herman, a nagy német birodalom tábornagya a légitűgyvernem napja alkalmából márc. 1-én a következő napiparancsot adta ki:

Légitűgyvernem katonái!
Fiatalkor merész fegyvernemiünk napján gondolataink még inkább, mint bármikor, veletek vannak. Ismerem az összes arcvonalon tanúsított hősiességeket és példás kötelességteljesítéseket minden helyen. A légitűgyvernem hatalmas győzelmek útjának volt előkészítője. Megedződött a legnehezebb téli

csatákban. Ami pedig nem döntött fel bennünket, az még erősebbé tett minket. Így a kellő órában új erővel fogunk odacsapni és az ellenséget megsemmisítjük, ahol találjuk. Bajtársaim, a győzelem minket illet és a miénk lesz! E biztos reménytől eltöltve, büszkén és meghatódott lélekkel köszöntjük halott bajtársainkat. Ők életüket adták Németországért és népünk szabadságáért. Aldozatkészségük szelleme legyőzhetetlenné tesz bennünket. Eljen a Führer! Eljen a légitűgyvernem!

a katolikus-protestáns közeledésről Antal István miniszter cikke

A Magyar Távírtati Iroda jelentése: A katolikus és protestáns hívek közeledésének előmozdítására a Péter König Kelemen szerkesztésében indított havi folyóiratnak az „Egység Utjára”-nak második száma most jelent meg. A folyóirat katolikus és protestáns oldalról elhangzott rendkívül érdekes nyilatkozatokat ismertet. Bevezető tanulmányát „Lelkiesség és nemzeti ujjaszületés” címmel Antal István miniszter írta. Megemlékezett az újvíj cikkről, melyet az újesztendő nagyszerű beharangozójaként Kelemen Crizosztón pannonhalmi főapát a lelkek békéjéről írt. Hasonló szellemről tanuskodnak a protestáns vezető egyházférfiak megnyilatkozásai is, melyekben Kelemen Crizosztón cikkére válaszoltak.

— A mai időkben — írja a miniszter — csak akkor vagyunk képesek eredményes erőfeszítésre és szilárd helytállásra, ha a nemzetben belül egyetértő, egyet-

lett. A magyar állam és nemzet összeforrott a kereszténységben. Az igazi nagy magyarok nem is törekedtek soha arra, hogy a keresztény felekezetek között szétváltást, visszavonást, vagy pedig egyenesen felekezeti harcot szítsanak.

A továbbiakban a belső béke szükségességét hangoztatja a miniszter.

— Aki ma belső békét épít és a belső ellentétek kiküszöbölésén dolgozik — írja — az egyúttal imádkozik is és hála ad a Gondviselésnek. Nemcsak magyar kötelességünk, hanem keresztényi kötelességünk is, hogy a magyar egységért dolgozzunk. A magyar egység ma elsősorú kötelesség és legfőbb erkölcsi magatartás. Csak az a nemzet omlhat össze, amely lelkeiben meghasonlott, az egészséges lelki ember nem bukik el, hanem ha kell, nehéz és áldozatos türelemmel helytáll önmagáért. A keresztény tábor együttműködése a nemzet egység és a szűz magyar jövő feltétele.

Hármas családi tragédia

Nagyvárad. Saját tud. Nagy József MÁV segédiet, akit az elmebeteg ideggyógyintézetben ápoltak, öngyilkosságot követett el és meghalt. Berkovits Ferenc-utca 3.sz. alatt lakó felesége, a hír hallatára támadt idegrohamában 22 éves leányának, Piroskának elvágta a nyakát, majd önmagát felakasztotta. A mentők mindkettőjüket kórházba szállították.

Nagy siker mellett tartottamegőladását Makkai Sándor

Nagyvárad. Szombaton délután Makkai Sándor, volt erdélyi püspök, az országzserte ismert író tartott előadást a nagyvárad szabadegetem keretében. A városháza nagy tanácstermét zsúfolásig megtöltötte az érdeklődő közönség s lelkes ünnepléssel fogadta a nagyvárad szereplése révén is jól ismert előadót. Dr. Soós István polgármester üdvözölte ezután Makkai Sándort a üdvözölő beszédében kifejezésre jutatta mennyire hálás Erdély s így közvetve Nagyvárad közönsége is azért, hogy a kitűnő író műveiből az idegen megszállás megpróbáltatásokkal tele esztendeiben annyi hitet és reményt meríthetett.

Makkai Sándor „A magyar irodalom és metafizika” címen tartott előadásában mindenekelőtt reá világított arra, hogy a természetfölötti az irodalomnak éppen olyan fontos kelleke, mint a reális valóság. Ez a természetfölötti — mondotta — elsősorban az emberi lélekben van.

A továbbiak során hatásosan fejtegette mennyire téves az a feltevés, hogy a magyar lélek nem eléggé mély, iróink is túlságosan reálisak, a magyar olvasóközönség pedig „kis igényű.” Vörösmarty „Vén cigány”, „án, Madách, Vajda, Revitzky, Mikszáth, Babits s főként Ady költészetén keresztül bizonyította, hogy a magyar lélekben éppen annyi idealizmus van, mint amennyi realitás s csak egyes külföldi-termékeket propagáló kiadó üzletieségének és bizonyos téves „iskolás” beállítottságnak tulajdonítható ez a balhit, hogy irodalmunkban ne kapna elég helyet az eszményi titokzatos elem. más szóval a metafizika.

Íróink — mondotta végül — már eddig is az egész magyar ember ábrázolására törekedtek. Az ő feladatuk, hogy a rendelkezésükre álló eszközök segítségével oda hassanak, hogy azt a kritika és közönség elismerje. Ez a feladat nem a magyar lélek teljes ábrázolása — fejezte be remek előadását — ugyanolyan fontos, akárcsak a társadalmi és nemzeti magyar élet.

A közönség hosszan ünnepelte Makkai Sándort, akinek értékes és mélyenszántó előadását az Iskolánki-vüli Népművelési Bizottság, valamint a hallgatóság nevében dr. Soós István polgármester köszönte meg.

Ujabb vizsály Ecuador és Peru között. Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német Távírtai Iroda jelenti: Az ecuadori külügyminiszterum tiltakozást intézett a perui kormányhoz, mert perui katonaság szállta meg a Roja tartomány egy részét. Ez a terület abba az övezetbe esik, amely régóta vitás a két állam között. Az 1942. évi határviszály hivatalos lezárásakor Ecuador-nak ítélték ezt a tartományt.

Gyári szerszámkezelő tanfolyam nyílik a gépipari középiskolában

Március 3-ig lehet jelentkezni a tanfolyamra

Nagyvárad. Saját tud. Az iparügyi minisztérium a helybeli gépipari középiskola igazgatóságát bízta meg gyári szerszámkezelő tanfolyam rendezésével. A tanfolyamon minden munkás, aki a szerszámkezelés iránt magában tehetséget érez, résztvehet.

A tanfolyam 80 óra szakrajz és 160 óra elmélettel egybekötött gépek melletti gyakorlati oktatásból áll s hat hét tartamára napi 2—3 óra elfoglaltságot jelent az esti órákban, úgy, hogy a napi egyéb elfoglaltságot ne zavarja. Tandíj 100 (egyszáz) pengő.

Az egyes vállalatok, az arra jelentkező munkásaik közül az alkalmassakat tartoznak elküldeni a tanfolyamra, tartoznak a tandíj összegét az illetőknek előlegezni és abban az esetben, ha a tanfolyamot a munkás sikeresen elvégezve látogatási bizonyítványt nyer, a vállalat köteles az előlegezett tandíjat elengedni. Köteles a vállalat az általa el-

küldött tanfolyami hallgatókat rajzeszközökkel ellátni, mely eszközök a vállalat tulajdonát képezik s más tanfolyami kiküldésekre is felhasználhatók. Az a vállalat, mely gyakorlati kiképzését a saját üzemében végzi, elküldheti jelentkező munkáit csak a szakrajz tanfolyamra is, mely esetben a tandíj 30 pengő.

Jelentkezési határidő március 3 déli 12 óráig. A tanfolyamra való jelentkezést az illető munkás vállalata kell megtegye. Tekintettel a kötött létszámra, egy tanfolyamon 30 munkás vehet részt, a jelentkezést felvételi vizsga követi s az azon megfelelőket a tanfolyam vezetősége kiértesíti, hogy mikor és hol kezdődik a tanfolyam, valamint hogy a tandíjait az Ipari Tanfolyamok Országos Vezetősége részére a helybeli gépipari középiskola igazgatóságánál fizessék be. A felvételi vizsga időpontjáról a jelentkezésekor ad felvilágosítást a Vezetőség.

Magyar falvak népe a sebesült katonákért

Biharszentjános, Érköbölkut lakossága és Biharkeresztes katolikus asszonyai gyűjtöttek leautóbb

Nagyvárad. Saját tud. A magyar ösztartás és áldozatkészség szép példáját mutatta meg Érköbölkut község magyar népe. A leány leventezetők 12 lelkes magyar asszony részvételével gyűjtést rendeztek az orosz fronttól hazatért és Nagyváradon elhelyezett sebesült honvédeink ágyneművel való ellátására. Begyűlt 84 darab kis és nagy párna, 12 darab vászonlepedő, 155 darab törülköző, 21 pár papucs, 1 párna, 13 kgr. toll, 80 kgr. szárított és csigatászt, 27 éstábot és 500 darab leventecigareta. Isten áldása legyen úgy a gyűjtőkön, mint az adakozókon és a magyar ösztartás hozza meg a kívánt eszebb jövőt.

Gyűjtést rendeztek Biharszentjánoson is. A gyűjtés eredményeit nem tudjuk

részletezni, annyit azonban elárulhatunk, hogy az összegyűlt értékeket öt szekéren hozták be hétfőn délelőtt a Vöröskereszt irodájába. Biharszentjános község gyűjtése különösen azért érdemel figyelmet, mert ebben a magyar faluban egyetlen zsidó síncs s így a lelkesedésnek semmi sem állott útjába.

Gyűjtést rendeztek Biharkeresztesen a római katolikus Szociális Misió Társulat asszonyai és a gyűjtés eredményeként 64 darab lepedőt, törülközőt és más fehérneműt adtak át a hadikórháznak.

A magyar falvak népe ezzel újabb bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy együttérző a harcoló honvédekkel és keményen állja helyét a belső arcvonalon.

Vándorgyűlést és gazdanapot rendez Diószegen a székelyhidi téli gazdasági iskola Onképző Gazdaköre

A megye vezetősége is képviselteti magát a vándorgyűlésen. Diszhözgyűlés és udvarszemlék

Nagyvárad. Saját tud. A székelyhidi m. kir. téli gazdasági iskola Ifj. Onképző Gazdakörének a bihardiószegi m. kir. szőlészeti és borászati szakiskola és a bihardiószegi gazdakör közreműködésével 1943. március hó 3-án Bihardiószeg községben vándorgyűlést és gazdanapot rendez a következő műsorral:

Az ifjúságot reggel 8 órakor a bihardiószegi állomáson üdvözli a község vezetősége, melyre kivonul a m. kir. szőlészeti és borászati szakiskola és a Tűzharcos Szövetség.

Istentiszteletet felekezettek szerint 9 órakor.

Istentisztelet után a hősök szobrának megkoszorúzása.

A hősök szobránál a következő mű-

sort bonyolítja le:

1. Szózat. Éneklí az ifjúság.
2. „Fel a szent harcra”. Jakab Ödöntől. Szavalja Erdei István f. é. t. (Székelyhid).
3. Ünnepi beszéd kíséretében koszorút helyez az emlékműre Istvády Lajos f. é. t. (Hegyközszentmiklós).
4. „Csak egy éjszakára” Gyóni Gézáról c. verset szavalja Borsos Sándor a. é. t. (Csokaly).
5. Díszmenet az emlékmű előtt. Vezényel Somogyi Ferenc f. é. t. (Ermihályfalva)

A hősök szobra előtti ünnepség után 11 órakor a m. kir. szőlészeti és borászati szakiskola megtekintése, udvarszemlék, majd díszgyűlés a mozgókép-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Bengáli,
BELVAROSI: Családunk szégyene,
KORONA: Fények az éjszakában,
CASINO: Tarzan győz.

színház termében 15 órakor, amelyen dr. Csorba József igazgató ismerteti az iskola és a vándorgyűlés célját.

Elnöki megnyitót mond Somogyi József ifj. elnök (Ermihályfalva).

„A hazáról” c. verset Petőfitől szavalja Kovács Zoltán szől. isk. t. (Bihardiószeg).

A lötenyézést ismerteti Bokor Ferenc f. é. t. (Székelyhid).

Magyar nótákat énekel Ivanics Bertalan tanító.

Az olajmagvak termesztésének jelentősége címen előadást tart Gábor Sándor f. é. t. (Székelyhid).

„Élet vagy halál” c. verset Petőfitől szavalja Pécsi Gyula szől. isk. t. (Bihardiószeg).

Szünet után „Pató Pál” c. verset Petőfitől szavalja Oláh Lajos f. é. t. (Ermihályfalva).

A szőlő szakszerű telepítéséről előadást tart Somogyi József f. é. t. (Ermihályfalva).

Kánonokat énekel Ivanics Bertalan tanító.

A gyümölcsfák évi ápolási munkáiról előadást tart Kovács Tibor f. é. t. (Érkörtvélyes).

„Közfogás” c. verset Prohászka Elvirától szavalja Papp Vilmos f. é. t. (Erselénd).

Az ietállótrágya helyes kezelése címen előadást tart Major Lajos a. é. t. (Székelyhid).

Milyennek kell lenni a jó gazdának? Előadást tart Vincze Antal f. é. t. (Érkörtvélyes).

„Borban az igazság” c. tréfás előadás, Cserhádi Lajostól. Tartja Oláh Lajos f. é. t. (Jákóhodos).

A nap jelentőségéről beszél Bodnár Sándor orsz. gyűl. képviselő.

Elnöki bezáró. Himnusz. A vándorgyűlésre belépődíj nincs!

Vidéki vendégeknek ebéd a „Hangya” szövetkezetben 2 pengő. Jelentkezni lehet az iskola igazgatóságánál. Elnöki engedéllyel az egyes számokhoz mindenki hozzászólhat. A gazdanap iránt az egész környéken nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Előadás az Orsolya zárdában a sebesült honvédek javára

Nagyvárad. Saját tud. Az Orsolya Zárda tanítónőképzőjének első osztálya vasárnap délután négy órai kezdettel műsoros előadást rendezett az intézet nagytermében a sebesült honvédek javára. Az előadáson megjelent Molnár János apátkanonok és dr. Nemesek József teológiai tanár is. A növendékek „Az édes otthon” című három felvonásos színdarabot adták elő. Szerepeltek: Barona Kornélia, Finzler Stella, Kiss Olga, Udvarnok Józsa, Szarvas Ilona, Deák Klára, Buday Klára, Szakadathi Irén, Réthy Gizella, Institoris Margit, Horváth Edith, Ordódy Kornélia, Germán Margit, Szőke Magdolna, Papp Irén, Krecht Jolán, Keresztúri Zsuzsa, Kirsch Mária és Papp Irén.

A második felvonás után Germán Margit és Horváth Edit zongorán játszották Franz Behr egyik valcerét. Az előadás tiszta jövedelme a sebesülteknek jut.

Válogatott csapatokból álló teljes szovjet hadsereg semmisült meg a német támadás nyomán

Izjum térségében tovább haladtak a német ellentámadások. — Ujabb szovjet tömegtámadás várható az Azovi-tenger partvidéke irányában

Védekezésre rendezkednek be Tuniszban az angolszász csapatok

Berlinből jelentik: (MTI) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harcterről:

A nagy küzdelem jellegét kétségkívül annak a sikernek a terjedelme adja meg, melyet a német páncélosok és gépesített kötelékek vakmerő támadóvállalkozásaikkal már most leartáltak a déli szakaszon. A bolsevisták veresége részleteiben még nem ismeretes, mert a támadás még tart és egyre újabb és a bolsevisták vesztesége is tovább növekszik. Annyi azonban bizonyos, hogy a szovjet válogatott csapatokból álló egész hadsereget veszített el teljes felszereléssel. Február 26-ig csak a páncéloscsapatok 7500 fogollyal tértek vissza és 15 ezernél több bolsevista katonát temettek el. Zsákmányoltak 508 páncélos-

csit, 243 légvédelmi ágyút, 392 páncéltörőágyút, 223 gránátvetőt, 600 nehézpuskát és sok egyéb fegyvert és hadianyagot.

A szombati harcokról egyébként még a következő részleteket jelentik: A támadó német csoport széles sávban továbbra is tért nyert, miután részben elkeseredett bolsevista ellentámadást tört meg. Orál környékén hetek óta tartó harcok eredményeként a német csapatok szombaton jelentős mértékben megjavították vonalaikat. Szuchunicsitól délre szombaton is folyt a súlyos harc. A bolsevisták átmeretileg egy helyen betörték a német állásokba, de ellentámadással kivetették őket. Az Ilmen tó környékén is heves bolsevista támadások voltak, de minden támadást visszavertünk

Továbbhaladtak a német ellentámadások az izjumi térségben

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: Az ellenség szombaton is hiába kísérlete meg, hogy a kubáni hídfő északi arcvonalát benyomja. Az izjumi térségben a német ellentámadások tovább haladtak. Kramatorszkóját és Lozavaját elfoglaltuk. A hiábavaló átkaroló kísérlettel bevetett és végül körülzárt ellenséges csapatok maradványai a német arcvonalak mögött kiutat keresnek és fokozatosan megsemmisülnek. Február 20. és 26. között több ezer foglyot ejtettünk, 465 páncélos és 889 gránátvetőt, sok egyéb hadianyagot és 734 járművet zsákmányoltunk, vagy megsemmisítettünk. Kurszktól délnyugatra lévő területen visszavertük az ellenséget. A szovjet erők támadásai az orli arcvonalszakaszon sem jártak eredménnyel. Az Ilmen-tótól délre a német csapatok véres

harcokban visszaverték a bolsevisták újabb támadásait. Az ellenség súlyos veszteséget szenvedett.

Német gyorsnaszádok egy köteléke a 27-re virradó éjjel az angol part közelében megtámadott egy angol karavánt és két gőzöst, valamint egy tartályhajót elsüllyesztett 6500 tonnával. Elsüllyesztettek a német naszádok két őrhajót is, valamint egy szállító hajót amelyet megcsákyáztak. A német kötelék sértetlenül tért vissza. 28-án angol gyorsnaszádok egy német hajókisérletet támadtak meg. Három ellenséges gyorsnaszádot elsüllyesztettek, a többi elűzték. A hajókisérlet valamennyi egysége sértetlenül elérte rendeltetési kikötőjét. Tengeralttjárók az Atlanti-óceánon és a Földközi-tengeren elsüllyesztettek három hajót 19.000 tonnával, valamint egy rombolót. Egy negyedik hajót torpedótálat ért.

Nagyobb hadivállalkozásra nem alkalmasak a délkelet-tunéziai angolszász csapatok

Berlin. (MTI) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a tuniszi harcterről: az ellenségnek nyilván az a szándéka, hogy védekezésre rendezkedjék be a délkeleti hegykijáratok hágoállásaiban.

Délkelet-Tunéziában az amerikai és brit csapatok kétségtelenül még annyira a múlt heti súlyos csapások hatása alatt állanak, hogy nem alkalmasak nagyobb hadi vállalkozásra. A tunéziai arcvonal északi szakaszán szombaton tovább folytak a harcok és jó helyi sikereket hoztak a német kötelékeknek, ami által állásaik részben jelentősen megjavultak. Beiatól keletre egy angol ellenrohamot vertek vissza, valamint Medjez el Babtól északra és délre egy német harciocport jelentős előhaladást tett szívós ellenállás és erős tűzérési tevékenység ellenére. El Aroussa környékén véres kudarcha fulladt egy angol ellentámadás. Két páncélos maradt

szétlőve és kilőve a német vonalak előtt. Légiharcokban a német vadászpilóták 12 gépet lőttek le.

Tengelysikerrel végződtek a nagyobbarányu észak-tuniszi csatározások

Berlin. (Interinf.) Az északafrikai német-olasz hadsereg éle előtt, mint megállapították a 44. és az 51. angol gyalogos hadosztályok állanak, valamint három páncélos dandár. Rommel hadai előtt álló tűzérési erejéről még nincsenek értesülések. Valószínű az angol támadás azért késik, mert a brit főparancsnokság újabb erősítéseket kért nehéztűzérésből. Német repülők sikeresen ismételték meg támadásaikat. Medenine repülőtere ellen. Szétromboltak három repülőgépet, többet megrongáltak. Az angolok és az amerikaiak miután az előző napokban az elaknásított területen

érzékeny veszteséget szenvedtek, lemondtak arról, hogy kövessék a tengelycsapatokat.

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1009. közleménye: A tuniszi arcvonalon a tengely gyalogos csapatai sikeres támadó hadműveleteket végeztek. A légierő mentelő ellenséges oszlopokat támadott,

valamint gépkocsi táborhelyeket bombázott. Német vadászok hat, légvédelmi ütegek tíz ellenséges gépet lelőttek. Két saját gépünk lezuhant. Ellenséges gépek bombákat dobtak Siracusára. 30 ember meghalt, 70 megsebesült. A bombák a lakóházakban súlyos kárt okoztak. A támadó gépek közül három gépet lelőttünk.

Tunisz. (MTI) A Stefani jelenti: Szombaton zuhogó esőzés mellett igen élénk katonai tevékenység folyt. Az északi szakaszon nagyobb csatározások a tengelycsapatok javára végződtek. Caserine dombvidékén az amerikai gyalogság elfoglalt egy állást, amelyet az olasz és német csapatok kiűrtettek. Az ellenséges csapatok az aknamezőkön nagy veszteségeket szenvedtek. A déli arcvonalon is élénk tevékenység volt. 27 gépet lelőttünk.

Washington már is biztosítani akarja háboruutáni területnyereségeit

Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Newyorkból jelntik: Knox tengerészeti miniszter a sajtóértékesítőknél kijelentette, az Egyesült Államoknak már most meg kell kezdenie a tárgyalásokat azokra a külföldi támaszpontokra vonatkozólag, amelyekre az országának a háboru után szüksége lesz.

Megjegyezte, hogy az amerikai tengerészetnek nagy légitámaszpontja van a Samoa mellett szigetén, amely új-zélandi mandátumos terület. Arra a kérdésre, vajon ez a támaszpont azokhoz tartozik-e amelyek Uj-Zéland az Egyesült Államoknak tartósan engedett át, igennel válaszolt.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Egyesült Államok hírszolgálatától jelenti, hogy az amerikai külügyminiszterium közölte, a hadsereg minden fegyverneménél ez idő szerint több mint 450.000 néger teljesít szolgálatot és az amerikai hadseregnek több mint kétezer néger tisztje van.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Egyesült Államok háborús hivatalának közleménye szerint az amerikai haderő összes vesztesége a háboru kitörése óta 66.400 fő. — Ebből halott 10.445, sebesült 11.187, eltűnt 38.007, fogásba esett 6641.

Londont is aggasztja a Szovjetnek a lengyel kérdésben elfoglalt álláspontja

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Ideérkezett hír szerint Negrin is azok között volt, akik a vörös hadsereg évfordulójára alkalmával táviratot küldtek. Különösen tartják táviratának azt a részét, amely szerint a független spanyol kormány Moszkvától várja felszabadulását.

Liszabonból jelntik: (MTI) A Stefani jelenti: A washingtoni szovjet nagykövetség közleményt adott ki, amely többek között azt mondja, hogy az 1939-ben bekebelezett lengyel területek lakossága nem fogja tűrni lengyel igazgatás alá való visszautalását. Ez új adalék ahhoz, hogyan szándékozik a Szovjet az európai kérdéseket megoldani. Ez az amerikaiaknál is jobban elkedvetlenítette Londont, mert még

élénken emlékeznek arra, hogy Anglia Lengyelország sérthetlenségének megvédéséért indította meg ezt a háborút.

Javult Gandhi állapota

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Az indiai kormány az angol hírszolgálat közlése szerint vasárnap olyan értelmű orvosi jelentést adott ki, amely szerint Gandhi állapota javult, hangulata jó.

Liszabonból jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Bernard Shaw újságírók előtt nyilatkozott Gandhi fogvatartásáról és azt a legnagyobb hibának minősítette, amelyet az angol kormány elkövetett. Szerinte Gandhi feltétlenül szabadon kell bocsátani.

Ujabb hadműveleteket kezdtek a japánok Burmában

Tokió. (MTI) A Német TI jelenti: A burmai japán expedíciós erők főhadiszállása szombaton közölte, hogy február második felében Burmában újabb japán hadműveletet kezdtek.

Sanghajból jelntik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Azok az angol csapatok, amelyek India és Burma északi részébe betörttek és Chaukanig előnyomultak, japán harctéri tudósítás szerint súlyos vereségeket szenvedtek, amikor a japán csapatok az angolok által Nyityna mellett szétrombozt vasúthidat helyreállítva, ellentámadásban mentek át. Az angol csapatok, amelyek nyilván Északburmában az

őszeköttetést akarták megteremteni India és Kína között, most India belsője felé menekülnek.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Washingtoni jelentés szerint Csangkaisek tábornagy sürgősen ezer repülőgépet kért az Egyesült Államoktól. A Washingtonba érkezett csungkingi külügyminiszter hosszabb megbeszélést folytatott Hull államtitkárral és Rooseveltet is meg akarja látogatni. Beavatott körök nem tartják valószínűnek, hogy Csungking kérése teljesíthető lesz. Hír szerint Hull Floridába utazott üdülésre.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg évi közgyűlését a Nagyváradi Takarékpénztár

A nagymultu pénztárat 1942. évi zárszámadása további nagy fejlődését mutatja

A város és a megye közgazdasági és közéletének vezető egyéniségei, az intézet nagyvezetése részvételével február hó 28-án tartotta meg évi rendes közgyűlését a Nagyváradi Takarékpénztár, amelyen az elnöki tisztet dr. Thury Kálmán ny. táblai elnök töltötte be. A lelkes hangulatban lefolyt közgyűlésen a patronizáló Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület dr. Vajda Ákos h. vezérigazgató, királyi kincstári főtanácsos és Such József igazgató képviselték.

Dr. Thury Kálmán mélyenjáró megnyitói beszédében vázolta azt a fontos szerepkört, amelyet a pénztár az ország hadigazdálkodás és a honvédelem érdekében kifejtett és rámutatott azokra a rendkívül nehézségekre, melyekkel az eredményes bankvezetésnek a háborús viszonyok között meg kell küzdenie.

Az igazgatóság évi jelentését dr. Demetrovics Elek vezérigazgató terjesztette elő. E jelentés az elmúlt év általános pénzügyi és gazdasági képeinek felvázolása után ismertette azokat a feladatokat, melyek elé az intézetet az 1942. év eseményei állították.

A jelentés összehasonlító számadatai szemléltették azt a nagyarányú fejlődést, amelyet az intézet forgalma és üzletállománya az elmúlt év alatt elértek.

A váltóállomány 2.941.354 pengőről 5.516.975 pengőre, a takarék és folyószámlabetétek 2.095.000 pengőről 4.394.493 pengőre, míg a mérleg főösszege 5.745.000 pengőről 9.152.000 pengő-

re emelkedett. Az előző évi 26.273.000 pengő pénztárforgalom 66.627.280-ra, míg az intézet összeforgalma 69.805.000-ről 146.010.035 összegre emelkedett.

Az intézet üzleteredménye a megnövekedett állományoknak megfelelően jóval felülmúlja az előző évi nyereségeit és az a mérlegen belül eszközölt 20.000 pengős adómentes tartalékolás leltése után az előző évi áthozott P 145.457.11 összeget tesz ki, melyből az igazgatóság javaslata szerint a közgyűlés 40% osztalék címén P 28.000.- összeg folyósítását határozta el, míg a fennmaradó összeg az intézet belső tartalékainak erősítésére nyer felhasználást P 42.331.16 összeg pedig az új üzletét számlájára hozatik át.

Az igazgatósági jelentés köszönettel emlékezik meg arról a jóindulatú és értékes támogatásról, amellyel a Magyar Nemzeti Bank, a Pénztári Központ és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület üzletállományai kiépítésére irányuló munkájának sikerét előmozdították. Az intézet elhatározta, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület által a szórvány magyarság megmentése céljából létesített „Fáy András Alaphoz” évi nyereségének 10%-ával fog évenként hozzájárulni.

A mérleg megállapítása és a nyereségelosztási javaslat egyhangú elfogadása után a közgyűlés az igazgatóság előterjesztésének megfelelően az alapszabályok 2., 5. és 23. §-ának módosítását határozta el.

Kimondotta továbbá a közgyűlés a nagymultu Székelyhídi Népbank R. T.

nak az intézetbe történt beolvasztását és ezzel kapcsolatban a P 700.000.- alaptőkének 750.000.- pengő összegre való felemelését. Ezen intézet beolvasztása és fiókositása után az intézetnek Nagyszalontán, Margittán, Eleeden és Székelyhídon fognak fiókjai működni.

A sorsolás útján kilépő három igazgatósági tag újválasztása után egy lemondás folytán megüresedett igazgatósági tagesági helyre a közgyűlés dr. Lukács Tihámert urat, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igazgató-jogtanácsosát választotta meg. Dr. Lukács Tihámert testvéröccse dr. Lukács Ödön volt nagyváradi h. polgármesternek és így régi szálak fűzik városunkhoz.

Dr. Olasz Béla törvényszéki tanácselnök az intézet egyik alapítója, a részvényesek nevében mondott köszönetet az igazgatóságnak annak nagy előrelátással és szaktudással működő vezérigazgatójának és ügybuzgó tisztviselőkarának az 1942. évben kitartó munkával elért fejlődésért és kitűnő üzleteredményért.

A lelkes hangulatban lefolyt közgyűlés dr. Thury Kálmán igazgatósági elnök zárószóval ért véget.

Cukrászok küldöttsége a polgármesternél

Nagyváradi. Saját tud. A nagyváradi cukrász és édesiparosok Patzkó Elemer képviselő vezetésével küldöttségileg jelentek meg a polgármester előtt és arra kérték, tegyen lépéseket, hogy a cukrászok és édesiparosok számára engedélyeztetni cukorkontingens felemeltesék. A küldöttség azzal érvelt, hogy a kontingens, annak idején oly méltánytalanul állapították meg, hogy 28 jó adózó nagyváradi iparost lételemében veszélyeztetné, ha ennek felemelését nem lehetne kieszközölni.

A polgármester fel fogja terjeszteni a

APOLLO Filmszínházban

Kedden ismét felcsendülnek a régi jó békevilág legnépszerűbb operettjének a

Mágnás Miskának

a melódiai, ismét kacaghat szívből a kocsisból gróffá lett Mágnás Miska humoros bolondságain.

PISTA tekintetes úr

A legpoétikusabb magyar film, teli muzikával és numorral

Főszereplők:

Horváth István pékmesterről lett kenyérgyáros
Mály Gerő

Felesége, akinél az ember grófnál kezdődik Vaszary Piroka

Rolla, a leányuk, aki csak szeretni akar Tolnay Klári Baracs István egyszerű gazda, akit Rolla szeret Jávör Pál

Mágnás Miska, aki hol kocsis, hol gróf Halmay Tibor

Marcsa, aki hol család, hol grófkisasszony Turay Ida

Jegyelövét egy hétre előre.

küldöttség kérését a közellátásügyi miniszteriumhoz.

Nem akarcok hazatérni!

Irtó: Székely Lóránt

Péter éppen a lovakat vezette be az istállóba, amikor hangos ugatásra lett figyelmes.

— Mi baj, Bundás? — nézett kérdően a kutyára.

De az akkor már a ház előtt, az utcán ugrált és egy hatalmas, fehér turakocsit szimatolt körül. Két jól öltözött úr szállt ki a kocsiból. Az egyik idegen nyelven mondott néhány szót, mire társa kulcsokat húzott elő zsebéből s lezárta a kocsi ajtaját. Aztán határozott léptekkel megindultak a ház felé.

Am Bundás a kiskapuban útjukat állta. Hasztalan igyekeztek vele barátkozni, a kutya nem tágitott. Egyikük végre megunt a hiábavaló próbálkozást s odakiáltott Péternek, aki éppen akkor lépett ki az istállóból.

— Halló, fiatalember! Szóljon már a kutyára, mert még széttepi a ruhánkat!

Péter még sohasem látta a két idegent, el sem tudta képzelni, mit akarnak nála. De azért fittyentgetett Bundásnak. Az morogva hagyta ott a kaput. A két férfi most már egyenesen a tornác felé tartott és Péterre többet ügyet sem vetettek.

A konyhában Péter édesanyja éppen kenyeret dagasztott. Kissé meglepődött, amint a divatosan öltözött idegencet

meglátta. Elfogódottan tudakolta tőlük:

— Kit tetszenek keresni?

— Sós Jánosné.

— Én vagyok.

— Akkor jó helyen járunk.

Sós né nagyon meglepődött arcot mutatott, mert az egyik idegen elnevette magát.

— Miért csodálkozik? Julika nálunk van alkalmazva és...

— Julika, a lányom?

— Gondoltuk, lejövünk és körülnézzünk egy kicsit a falujában.

Az asszony összecsapta kezét.

— Oh, a Steiner úrékhoz van szerencsém? Miért nem tetszettek előbb mondani? T essék már beljebb járni, erre...

És mutatta az utat a nagyszobába, amelyet csak vendégeknek nyitnak meg. Közben Péter is bejött az istállóból. Tisztes távolból figyelte a divatosan öltözött, furcsa hangszíjjal beszélő vendégeket. Valahogy nem tetszett neki egyik sem. Nem tudta volna megmondani, miért, de már akkor bizonyos ellen-szenvvel nézte őket, amikor Bundás olyan haragos fogadtatást rendezett számukra. A kutyának pedig eddig még mindig jó szimatja volt. Megérezte el-

ső pillanatban, kit kell szemmel tartani.

A két úr ezalatt kényelmesen elhelyezkedett a szobában. Beszéltek, beszéltek, egy pillanatra sem álltak meg. Julikáról folyt a szó. Őt dicsérték. Hogy nincs nála ügyesebb kezű lány talán egész Pesten. Még a bevásárlást is nyugodtan rá lehet bízni, senki becsapni nem tudja. Túljár még a legkörülmönfontabb kofa eszén is.

Ilyenféléket beszélt a két úr, de Péter érezte, hogy mindent csak azért mondják, hogy megnyerjék anyja jóindulatát.

Jól sejtette, mert egyszerre halkabbra fogta hangját a tekintélyesebbnek látszó úr és kedveskedve szólt anyjához:

— Mondja, lelkem Sós né, nem tudna nekünk valahonnan zsírt, meg lisztet keríteni? Szűken vagyunk vele otthon, nem ártana egy kis pótlás.

Péter elmosolyodott.

— Hm. Hát innen fúj a szél. Zsír kelene nekik, meg liszt.

Anyja mentegézőre felelt:

— Meghocsásson, nagyságos uram, de mi is csak szűken vagyunk vele. Azt a keveset, ami aratás után maradt, még akkor, nyáron eladtam.

A vendégek összenéztek. Steiner kérdően nézett társára, mire az beleegyezően bólintott.

— Gondolja meg, Sós né. Megfizetnénk jól. Ha akarja, háromszoros árat is adunk érte.

Az asszony felkapta fejét a szóra. Azt hitte nem jól hallotta.

— Háromszoroson? Ezt tetszett mondani?

— Ezt.

Sós né erős kisértésbe esett. Háromszoros árat kínálnak! Istenem, milyen jól esne egy kis pénz! Mióta meghalt az ura, bizony mindig szűkösen vannak vele... Igaz, ha eladná ezt a kevés zsírt, meg lisztet, amit a kamrában tartogat, nem is tudja, honnan pótolhatná... Talán a sógoréknak van egy kis feleslegük... Vagy a keresztkomáéknak... Háromszoros ár! Mindenképpen megérné. Még ha krumplin és főzeléken kellene tavaszig élniük, akkor is...

Péter is hallotta az ajánlatot. Neki azonban más is eszébe jutott. Amire anyja nem is gondolt. Hogy a nemzet ellen vét, aki drágábban adja el az árut, mint ahogy hivatalosan megállapították... Hogy tulajdonképpen hazatérő, mert nemzete belső erejét csökkenti... Igen, erre a kijelentésre határozottan emlékszik. Leventefoglalkozáson hallotta az oktató úrtól. Az pedig biztosan tudja, mert a tisztelendő úr után ő a legokosabb ember a faluban.

Megdöbbenve látta, hogy anyja már beleegyezését adja.

— Ha valóban háromszoros árat fizetnének, akkor talán meg tudnám tenni, bár...

Péternek eszébe jutott, ha most anyja üzletet kötne ezekkel a gonoszlelkű emberekkel, hazatérővé lenne...

Új tisztikart választott a Nemzeti Munkaközpont közgyűlése

Értékes munkát végzett a nagyváradai szervezet

Nagyvárad. A Nemzeti Munkaközpont — Magyar Munkások Országos Szövetsége nagyváradai szervezete vasárnap délelőtt 10. órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését a Munkások nagytermében. A mindvégig lelkes hangulatban lezajlott gyűlésen zsefolásig megtöltötték a munkások tagok a termet, közöttük feltűnően sok munkásnő jelent meg. Képviseltette magát a gyűlésen a város vezetősége, a Kereskedelmi és Iparkamara, a Munkakamara, Baross Szövetség, Ipartestület és az iparostanoniskola is. A megjelentek sorában ott láttuk dr. Hlatky Endre városi főispánt, dr. Horváth György rendőrfőkapitányhelyettesét, Vidor József népművelési titkárt, dr. Olasz Vilmos iparkamarai főtitkárt, Nagy János

Baross Szövetség ügyvezető elnökét, dr. Varga László városi tanácsnokot, Bodács Gyula munkakamarai titkárt, Darabont Gyula ipartestületi alelnököt, Altnóder Endre ny. műszaki tanácsost is.

Miután az Építőmunkások Dalköre elénekelt a Magyar Hírszöveg-et, Szabó János elnök, országos társelnök és képviselő megnyitó beszédében a fejlődő NEMK új szelleméről beszélt, kiemelve azt, hogy meg kell szüntetni a névtelen levelekkel áskálódók aknamunkáját. A munkásság már elfoglalta méltó helyét a magyar társadalomban és azt kell tovább építeni — mondotta többek között. Ezután megemlékezett az elhunyt tagokról, majd felkérte Nagy István titkárt a titkári jelentés beszámolására.

dennel alkalmazottait a Városi Vasút is.

— Belekapcsolódtunk a Városi Közelmezési Hivatalának textil anyag és élelmiszer akciójába. A múlt év húsvétjára kiosztottunk 500 kgr. gyümölcsöt 2.10 P árban 1617 személy részére, sajnos ezt csak háromszor tudtuk megenni anyagihiány miatt. Az országos központ segítségével 40 öltöny munkásruhát osztottunk ki egész olcsó árban.

Sikerült végül az ősz folyamán beszerezni 400 mázsa burgonyát, amit ki is osztottunk.

Meg kell említenem, — folytatta titkári jelentését Nagy István — hogy a Munkakamarának, illetve a közbelépésének igen sokat köszönhetünk az eredményes elintézés tekintetében és ezúton is mondok köszönetet a nagyváradai Munkakamara vezetőjének,

Bodács Gyula bajtársunknak, aki minden esetben nagy hozzáértéssel és erővel védte meg a munkásság érdekeit a törvény keretein belül.

A Nemzeti Munkaközpont helyi szervezetének anyagi megsegítéséről szóló jelentésében meg kell említenem még azt is, hogy a szokásos karácsonyfa-ünnepélyt az elmúlt évben is megrendeztük és ez alkalommal 600 pengő értékben osztottunk ki az arra rászorulóknak azeret csomagokat, igaz, hogy a múlt évben szerényebb körülmények között tudtuk megrendezni az ünnepélyt. Vásároltunk a múlt évben egy kitűnő rádiót.

Megszerveztünk lelkes ifjakból egy 35—40 tagból álló műkedvelő csoportot is, akik az elmúlt évben helyben 12 alkalommal, vidéken pedig két esetben adtak elő igen nagy sikerrel magyar nemzeti irányzatú szindarabokat. És ebben a sikerben oroszlánrésze van a műkedvelő csoport főrendezőjének, Hemly József bajtársunknak.

Az elmúlt mozgalmi évben műsoros estélyeket és kulturáladásokat 36 esetben rendeztünk.

Nagy István titkári beszámolója

Nagy István titkár nagy figyelemmel hallgatott jelentésében többek között ezeket mondotta:

— A Nemzeti Munkaközpont nagyváradai szervezete a mai nappal lezárta egy mozgalmi évet és ugyanakkor egy új mozgalmi évet kezd meg. Ma, amikor egy új évet nyitunk, egy pillanatra vissza kell tekintenünk az elmúlt mozgalmi esztendő napjaira, magunkba kell szállnunk és megkérdeznünk lelkiismeretünket, mit tettünk tagjainkért, mit tettünk a magyar nemzeti közösségért, hazánkért. De ugyanakkor azt is meg kell kérdeznünk önmagunktól, hogy mit mulasztottunk el, mit nem tudunk végrehajtani és miért nem? Meg kell határoznunk a jövő esztendőre való célkitűzéseinket is.

— A múlt esztendő végén, a háború által előadódott helyzet következtében, több üzem munkássai béreme-

lési kéréssel fordultak a munkaadókhoz. És itten örömmel jelenthetem, hogy a munkaadók majdnem minden esetben teljesítették is a munkásság kérését.

— Az üzemi ellátás terén is elég eredményes munkát folytattunk. A múlt év nyarán az összes nagyváradai iparvállalatok vezetőihez körlevelet küldöttünk szíjjel, amelyben kértük, hogy a lehetőség szerint igyekezzenek beszerezni munkásaink a téli tüzifa és élelmiszerszükségletüket. Mint eredményt jelenthetem, hogy a legtöbb üzem be is szerezte munkásainak a tüzifa, burgonya és más élelmiszer szükségletét. De külön ki kell emelnem azokat az üzemeket, amelyek az átlagnál többet nyújtottak alkalmazottaiknak: Villamosmű, Carmen cipőgyár, Malomipar, ahol a fától a zserig mindent beszereztek a munkásoknak, ugyancsak ellátja min-

A kulturális munka

Nemzeti ünnepélyek és felvonulások voltak 11942 márciusától a mai napig négy esetben, még pedig: március 15. Hősök napján, a Szent László hét első napján, amint emlékezhetünk rá, a Nemzeti Munkaközpont-hoz tartozó munkásság olyan tömegben vonult fel, hogy a rendező bizottság nem tudta elhelyezni a kijelölt helyen (több mint 2000 munkás vonult fel).

Meg kell jegyezni, hogy az előadásainkat igen sok esetben az Iskolánkülső Népművelési Bizottság keretein belül rendeztük meg és ebben igen nagy támogatót és őszinte, lelkes barátot találtunk a Népművelési titkárbán, Vidor József úrban. Nem mulasztatom el megemlíteni a kultúrunk terén, hogy milyen nagy és fontos szerepe volt és van — és még lesz is az Építőmunkások Dalkörének, amely minden egyes műsoros estélyeinken gyönyörű magyar dalokat adtak elő, amiért külön köszönettel tartozunk minden egyes dalárdistának és különösen annak fá-

radságot nem ismerő lelkes és hozzáértő karnagyának, Soós András úrnak.

Végül hagyjam, amit talán legelőször kellett volna beszámoljak róla a kultúrunk terén, a múlt év októberben megindult Munkásfőiskoláról. Október 5-től december 22-ig tartott ez a tanfolyam, amely hetenként háromszor 2—2 óra, összesen 60 óra. Ezen a tanfolyamon átlagosan 60 személy vett részt. A tanfolyam oktatói, illetve tanári kara a következők voltak: dr. Vargha László tanácsos, dr. Paál Árpád országgy. képviselő, Polják István az Erdélyi Néplap szerkesztője, Tátray Barnabás tanár, Molnár Lajos tanár, Zsádányi Nagy Árpád tanár, dr. Barsay Károly v. m. főügyész, Kiss János igazgató-tanár, dr. Szabó Lajos ref. lelkész, Jeszó Sándor ipariskolai tanár és amikor csak ideje volt, Szabó János bajtársunk. Ennek a tanfolyamnak a beszerzője, irányítója Jeszó Sándor ipariskolai tanár bajtársunk volt, Vidor népművelési titkár úrral.

Adakozás a honvédek és családtagjaik számára

Az elmúlt esztendőben a NEMK-hoz tartozó minden egyes nagyváradai üzem munkásai tehetségükhöz mértén adakoztak kisebb-nagyobb összeget a Vörös Keresztnek, mint minden hazafias célra történt gyűjtések alkalomával. Az üzemekben és szakmai csoportok által rendezett gyűjtéseken kívül ki kell ragadjak néhány példát és tekintélyes összegeket, amiket a dolgozók adtak össze a nehezen megkeresett fillérjeikből és ezzel példát mutattak azoknak a szűkmarkúaknak, akik bár jobb anyagi körülmények között élnek, vagyis akik állandóan a „napos oldalon” élnek. A vendégipari munkások az 1942 évben, ez év február hó 7-ig, a munkanélküliek, illetve a nehéz anyagi helyzetben levőknek, valamint a Vörös Keresztnek, a bevonultak családtagjainak és a Főméltságu Asszony által kezdeményezett akcióra kifizettek összesen: 2.930.15 pengőt.

A Carmen cipőgyár dolgozói a fronton küzdő honvéd bajtársainknak elküldték a múlt év márciusától a mai

napig 500.000 darab cigarettát, 200 liter rumot, 25 darab báránnyal sapkát, 10 darab báránnyal bekecses, 20 darab gyapjú sálát, 30 pár fülvédőt, 6 pár gyapjú harisnyát és 7 pár keztyűt.

A hadbavonultak hozzátartozóinak (családtagjainak) kifizettek, azaz összegyűjtöttek 2.882 pengőt.

A Kereskedelmi Csernok hadikórházzá átalakított nagytermébe vittek 120 ágyat teljesen felszerelve és vele együtt összeadtak 120 csomagot, — amelyben igen értékes 2000 darab ajándéktárgy volt. A fentieket mind a Carmen gyárban dolgozó munkásság a nehezen megkeresett fillérjeikből adták össze. A vörös kereszt ja-

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

Az ő anyjára mondják azt, hogy hazaáruló? ... Nem, ezt nem engedheti! Kérleké vágott bele anyja szavába: — De édesanyám! Gondolja meg, hogy mit tesz! Csak nem akar hazaáruló lenni!

— Az asszony tágrányított szemekkel bámult fiára.

— Mit mond ez a gyerek? Hazaáruló? Ó?

Kétkönnycsepp jelent meg szemében. Oh, milyen jó is az Isten, hogy ilyen okos fiút adott neki. Aki erre is gondolt. Hogy tetteivel nemzetét gyengítene.

A két ember nem jó szemmel nézte anyja és fia beszédét. Steiner idegesen rászólt az asszonynak.

— Feleljen hát! Elfogadja az ajánlatot, vagy nem?

Sós né fia nézett. Az határozottan tagadást intett. Holka válaszolt tehát:

— Nem fogadhatom el, nagyságos uram. Nem akarom a becsületesemet beszennyezni.

— Ugyan már, ne gyerekeskedjék! Nincs ebben semmi bűn.

Az asszony most már határozottan felelt.

— Mondtam, nagyságos uram, hogy nem adom. Nem leszek hazaáruló!

A pesti vendég most más módon igyekezett eredményt elérni.

— Jól van, Sós né, nem erőszakolom. De gondolja meg, ha nem egyezik bele, akkor amint hazaérkezem, lányát azonnal elbocsátom. Mellet, amerre lát.

Sós né sírásban tört ki.

Ilyen szívtelen tudna lenni? Mikor tudja, mennyire rászorulunk arra a kis pénzre, amit Julika keres! ...

Steiner közönyösen vonogatta a vállát. Ajkbiggyesztve nézte a síró asszonyt.

Kis idő múlva felállott.

— Látom, hiába vagyunk itt, nem tudunk megegyezni.

Intett társának, hogy indulhatnak. De az ajtóban még megálltak egy pillanatra.

— Amint akarja, Sós né. Vegye úgy, hogy leányát már el is bocsátottam.

De erre már Péterben is felforrta a harag.

— Csak tegye meg nyugodtan! Nem fogjuk sajnálni! Elmegyek majd én helyette dolgozni.

Anyja legyintett.

— Fiam, vagy te még ahhoz, Péter.

— Nem számít. Így is tudok munkát vállalni.

Aztán újra Steinerékhez fordult.

— Magukat feljelenthetném, de nem fogom, mert azt hinnék, hogy Julika miatt tesszem. De szégyelném magamat mindkettőjük helyében.

A két ember egy szót sem szólt. Köszönés nélkül siettek ki a házból. Sós né pedig szeretettel ölelte magához fiát.

— Büszke vagyok rád, Péter. Apád is így tett volna. Méltó vagy hozzá.

És a fiú tudta, hogy ennél nagyobb elismerést nem kaphatott volna.

vára eddig 273.16 pengőt adtak és folytatják amíg a áboru tart.

A nagyvárad Nemzeti Munkaközpont helyi szervezetéhez tartozó összmunkásság a Főméltóság Asszony által kezdeményezett és a honvéd-

családok megsegítésére gyűjtési akcióból is szépen kivették a részüket. Erre a célra különböző üzemekből a 180.000 számú csekkalapon rendelkezési helyére juttattak összesen 5.093 pengő 30 fillért.

A Törekvés Sportegylet bekapcsolódása

Egyébként a helyi szervezetünk ügyvezetésének nagyságát bizonyítják a következő adatok:

1942 év márciusi évi közgyűlésünk óta tartottunk 184 szakmai és üzemi értekezletet, ebben a számban nincs belefoglalva a vezetőségi és választmányi ülések, amely minden szakmánál hetenként van megtartva.

A titkársághoz érkezett 365 levél és átirat, elküldtünk 489 levelet és átiratot.

És jellemzi Szabó János elnök bajtársunknak a munkáját és tevékenységi körét, hogy egyedül az ő nevére érkezett több mint 500 drb. levél, amit mindég megválaszolt.

Nem mulaszthatom el jelteni azt sem, hogy a várad Munkaközpont nagy munkájának és eredményének tudható be az is, hogy Nagyvárad egyetlen munkás sportegyesülete, miután megtisztította önmagát a hozzatapadt idegen elemektől, akik a saját fajuknak az érvényesítése céljából lepték el mint élősdiek, a Törekvés Munkás Testedző Egyesület teljesen megújulva, keresztény és nemzeti vonalra lépve, a múlt év novemberében lecsatlakozott a Nemzeti Munkaközpont nagyvárad szervezetéhez. És ezután is kérem a mélyen tisztelt jelenlévőket, hogy minden erejükkel, úgy anyagilag mint erkölcsileg, támogassák a NMK-Törekvést, nem feled-

ve, hogy a sport — honvédelem!

Egy szintén igen fontos nemzetvédelmi tényről számolok be, amikor tisztelettel jelentem, hogy a helyi szervezetünknek egy — még mostan kicsiny, de annál öntudatosabb csoportja — az Árpád Lövész Egylet keretein belül, illetve annak irányításával megalakította a lövész csoportot. Néhány hét óta, minden vasárnap reggel, mintegy 50 NMK-tag vesz részt a lövészgyakorlatokon. A szervező munka ebben az ügyben is folyik tovább. Ennek a munkának nemzetvédelmi szempontból igen nagy jelentősége van.

A taglétszám az elmúlt évben állandóan emelkedett. Csak az utóbbi három hónapban több mint 300 új tag lépett be.

Utolsó szavamban is arra kérem az itt megjelent mélyen tisztelt bajtársaimat, győzzetek meg minden magyar testvért arról, hogy ma nekünk magyaroknak egy a szent kötelességünk, hogy magyar a magyarral szorosán összefogva, minden nehézségek dacára is harcoljunk egy szebb és jobb magyar jövőért. És erősen legyünk meggyőződve arról, hogy ebből a nagy véres küzdelemből mi győzelmesen fogunk kikerülni. Adja Isten, hogy úgy legyen! — fejezte be jelentését Nagy István titkár.

Az új vezetőség névsora

A jelölő bizottság a következő bajtársakat ajánlotta a helyi szervezet központi vezetőségébe: Elnök Szabó János, h. elnök Lendvay Sándor, alelnök Szabó József, jegyző és egyben helyettes titkár Bóros Mihály, pénztáros Nagy József, ellenőrök Muszka János és Farkas Béla, fegyelmi bizottsági elnök Oláh Sándor.

Fegyelmi bizottság tagjai: Varga Kálmán pincér titkár, Maág János építő m., Libik Károly faipari titkár, Szücs Kálmán villamosmü., Leitner József textiles, Szmolár Ferenc vasas.

Szabadidő mozgalom elnöke: Jeszó Sándor ip. isk. tanár. Szabadidő mozgalom vezetői: dr. Barcsay Károly vármegyei főügyész, Molnár Lajos gimn. tanár, Tátray Barnabás gimn. tanár, Zsadányi Nagy Árpád tanár, Kiss János igazgató-tanár, dr. Szabó Lajos ref. lelkész, Polyák István lapszerkesztő, dr. Paál Árpád főszerkesztő, orsz. gy. képviselő, Diószeghy László tanár, dr. Varga László v. tanácsos.

A közgyűlés valamennyi vezetőségi tagot egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Köszönetnyilvánítás

Akik néhai férjem és rokonunk halála alkalmával, nagy fájdalommal részvétükkel enyhíteni igyekeztek, azoknak ezután mondunk hálás köszönetet.

A HOTTYA család.

Több mint ötvenezer pengő gyűlt össze a honvédcsaládoknak a margittai járásban

Erején felül adakozott a járás 17 községe

Margitta. Saját tud. A honvédcsaládokért indított gyűjtést Bihar megyében a legnagyobb lelkesedéssel hajtották végre minden járásban. A biharmegyei eredményt még nem ismerjük, azonban tudjuk, hogy Biharország nem marad el az ország többi megyéi mellett. Több járás gyűjtésének eredményeit már ismertettük. Most kaptuk meg a margittai járás adatait. Az adatokat dr. Farkas László főszerkesztő a következő kísérelvéllel küldötte be szerkesztőségünkhöz:

„Tekintetes Magyar Lapok Szerkesztősége Nagyvárad.

Csatoltan megküldöm járásom területén befolyt gyűjtési eredményről készített kimutatást azzal a kéréssel, hogy szíveskedjék a gyűjtési eredményt értékes lapjában leközölni lehetőség szerint közsegenkénti részletezéssel is, mert járásom községei köztudomásúan igen szegények, így körülményeikhez képest erejükön felül adakoztak, mely hazafias felbuzdulásukat és aldozatkésztségüket legálább azzal szeretném jutalmazni, hogy a gyűjtés eredményét egy közis-

mert napilap hasábjain olvashassák.

Remélem, hogy ezzel a közléssel hozzájárulnak ahhoz, hogy a lakosság aldozatkésztsége éberen maradjon, miért is ezt a leközölést a mélyen tisztelt Főszerkesztő Urnak hálással köszönöm. Maradtam Főszerkesztő Urnak melegszívű magyar köszöntéssel.

Margitta, 1943 február 25.

Igaz hive:

Dr. Farkas László, főszerkesztő.

A gyűjtés részletezése a következő: Albis 3269 p. 14 fill., Bályok 6441 p. 01 fill., Berettyószéplak 3951 p. 26 fill., Csehtelek 893 p. 15 fill., Érábrány 1640 p. 30 fill., Érbogyoszló 1874 p. 26 fill., Felsőderna 5595 p. 66 fill., Középes 4329 p. 96 fill., Magyarkőc 1282 p. 28 fill., Margitta 8798 p., Micske 2473 p. 54 fill., Monospetri 1504 p. 04 fill., Papfalva 712 p. 49 fill., Szunyogd 2223 p. 15 fill., Tóti 1685 p. Vámosláz 1594 p. 98 fill., Vedresábrány 1132 p. 75 fill. Összesen: 49.400 pengő 97 fillér. Tiszteivelök hozzájárulása 844 p. 49 fill. Összesen: 50.245 pengő 46 fillér.

Nemzetvédelmi Keresztesek kitüntetése március 15-én

Ebben az évben a március 15-iki ünnep országosra a legezilárdabb egység jegyében fog lefolyni. Az Országos Nemzetvédelmi Bizottság, hogy a Nemzetvédelmi Keresztesek táborának súlyával is hozzájáruljon a március 15-iki ünnepünk fontosságának kidomborításához, úgy intézkedett, hogy az eddig még fel nem avatott nemzetvédelmi keresztesek részére, akiknek a kitüntetése a Budapesti Közlönyben már megjelent, az egész országban és járási székhelyen március 15-én adják át a Főméltóság Ur által adományozott kitüntetést, úgy, hogy ez az ünnepélyes átadás is bekapcsolódjék a nap ünnepi programjába.

Bihar megyében Élesden 4, Biharkezesen 3, Berettyóújfaluban 4, Székelyhidon 8, Érmihályfalván 6, Nagyszalontán 11, Margittán 4, Szalárdon 3, Derecskén 3. Biharnagybajomban 1 Nemzetvédelmi Keresztet nyújtanak át. Nagyváradon pedig 140 nagyváradiai és 8 központi járásbeli kitüntetett kerül avatásra.

Nagyváradon az ünnepségek március 15-én reggel 8 órakor minden magyar keresztény egyház templomában istentisztelettel kezdődnek. Ezt követi 9 órakor a Nemzetvédelmi Keresztesek átadása a Belvárosi Mozgósínház helyiségében és ugyanekkor a Nemzeti Munkaközpont március 15-iki ünnepélye a saját székházában. Az Országos Nemzetvédelmi Szövetség helyi szervezete és a Nemzeti Munkaközpont kölcsönösen képviseltetik magukat a fenti két ünnepélyen.

A Nemzetvédelmi Kereszt avatási ünnepére a Belvárosi Mozgósínház helyiségét a szintén nemzetvédelmi keresztes Röllich István bocsájtotta rendelkezésre. A földszint első székcsoportját az újonnan avatandók, a másod-

dikat a már felavatott nemzetvédelmi keresztesek és igazolt várományosok fogják elfoglalni. Az emeleti páholyosor a meghívott hatóságok, testületek, egyesületek képviselői részére lesz fenntartva.

A földszinti páholyokban és az erkélyen az avatandók hozzátartozói lesznek elhelyezve jegyigénylésük sorrendjében.

Mint hogy a közönség csak a rendelkezésre álló helyekre megfelelő számban vehet részt az ünnepségen, az Országos Nemzetvédelmi Szövetség helyi szervezete felkéri az avatásuk előkészítése céljából amugy is jelentkező érdekelteket, hogy csakis legközelebbi hozzátartozóik részére a teljesen díjmentes belépőjegyeket a szervezet Széchenyi tér 1. sz. alatti helyiségében kedd és pénteken d. u. 5—8 óra között igényeljék és vegyék át.

Az avatás megtörténte után, melynek részletes műsorát még közölni fogjuk, mind az újonnan avatott, mind a már avatott és várományos nemzetvédelmi keresztesek oszlopba fejlődve, a Szent László-térre vonulnak, hogy testületileg vegyenek részt az Országzászlónál az ifjuság délelőtt 10 órakor kezdődő ünnepségén és meghallgassák a Főméltóságú Kormányzó Urnak a nemzethez intézett szövegét, amit az egész ország területén ugyanabban az időpontban hirdetnek ki az egész magyarságnak.

Az Országzászlónál lezajló ünnepély után fél 12 órakor lesz a Nagyvárad Társadalmi Egyesületek Nemzeti Együttműködése a Városháza közgyűlési termében tartja hivatalos március 15-iki ünnepélyét.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük a „MAGYAR LAPOK”-at.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nemadunk vissza.

Meghalt Novotny Alfonz premontrei cím- zetes prépost

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap dél-
 előtt a kassai kórházban meghalt 81
 éves korában **Novotny Alfonz** premon-
 trei kanonok, címzetes prépost. Az el-
 hunyt volt az utolsó címzetes főpap,
 akit még IV. Károly nevezett ki.

Az elhunyt főpapnak Nagyváradon is
 sok tisztelője volt, mert 1889-től Nagy-
 váradon működött mint tanár és
 1902—1911-ig pedig mint házfőnök és
 igazgató. Ez idő alatt nagyon széles-
 körű társadalmi tevékenységet fejtett ki
 és ezen a téren tapintatos és uri modor-
 rával sok tisztelt szerzett magának.
 Váradon kívül az ország több helyén
 működött különféle fontos rendi meg-
 bíztaiban. 1862 szeptember 20-án ezü-
 letett, mint gimnáziumi tanár műkö-
 dött 1884-től Rozsnyón. 1886-tól Kas-
 eán, 1911—1914-ig a pécsi Norbertu-
 m papnevelő intézet kormányzója,
 1914-től jászóvári perjel, majd c. pré-
 post és főiskolai igazgató.

Temetésén a nagyvárad premontrei
 rendház képviselőiben **Szilágyi Dózsa**
 perjel és **Lobanc György** főigazgató
 vesznek részt.

**BEFEJEZŐDTEK A TÖRÖK VÁ-
 LASZTÁSOK.** Istanbul. (MTI.) A NTI
 jelenti: Vasárnap értek véget az egész
 országban a választások. A mostani vá-
 lasztásokon 455 képviselőt választanak.
 Vasárnap délután kezdtek jelenteni a
 választások eredményeit az ország kü-
 lönböző részeiből Ankarába.

Hogy lakása hanulatot bűrtort MEZEI-nél vegyen
 legyen, színes, modern Háló, kombinált és előszobák
 Szabadság-utca 12. (Szacsav-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák
 dióantázzal is. Előnyös vétel. Konyha újonságok.

**120 főnyi bokrétás csoport indult Er-
 délybe a lakosság és honvédség szóra-
 koztatására.** A MOT jelenti: Az Ország-
 gos Magyar Bokréta Szövetség a tél fo-
 lyamán több körutat tett a visszacsat-
 olt területeken, ahol elsősorban a hon-
 védek részére bemutatókat rendeztek.
 Két nagyobb csoport Erdélyt járta be,
 egy a Délvidéket. Most egy negyedik
 csoport, mintegy 120 főnyi, ismét Er-
 délybe indult. A bokrétások most Csik-
 töltének, majd Sepsiszentgyörgyön és
 Kézdivásárhelyen, végül Kolozsváron
 tartanak bemutatókat a polgári lakos-
 ság és a honvédség számára, hogy az-
 után visszatérjenek falvaikba.

**Börtönre ítélték, mert meg-
 dezsmálta a honvédek tábori
 csomagjait.** Szilágyi József fogad-
 almat tett tisztviselő az egyik pos-
 tafiókban teljesített szolgálatot. Egy
 napon észrevették, hogy a haretéren
 közdő katonák részére feladott cso-
 magokat hontogatja és azokból cu-
 korkát és cigarettát lop. Letartóztat-
 ták s az ügyészség vádja alapján
 szombaton vonta felelősségre a tör-
 vénszék. Szilágyi beismerő vallomást
 tett, amely után a bíróság 8 hónapi
 börtönre ítélte.

**Belefult az Ipolyba egy szökött fo-
 goly.** Balassagyarmatról jelentik: (MTI)
 Az Ipoly egy férfi-holttestet vetett part-
 ra. A holttest nyaka félig el volt vág-
 va. Megállapították, hogy Gulics Károly
 textil-kémiai mérnökkel azonos, aki az
 itteni fogházban töltötte büntetését és
 a közelmúltban szökött meg. Valószí-
 nűleg az Ipoly jegén akart átmenni és
 a közben fulladt a vízbe.

**FELOSZLATJÁK AZ UJ-ZÉLANDI
 PARLAMENTET.** Amsterdam. (MTI.) A
 NTI jelenti: Az angol hírszolgálat wel-
 lingtoni jelentése szerint Uj Zélandban
 az idén képviselőházi választások lesz-
 nek. A parlamenti pártok elfogadták
 Fraser miniszterelnök javaslatát a kép-
 vieselőház feloszlatásáról.

Légtalmi közlemények. A Légtal-
 mi Liga nagyváradi csoportja folyó hó
 16-án délután 6 órai kezdettel tartja
 évi rendes közgyűlést a városháza
 közgyűlési termében, melyre ezúton is
 meghívja alapító, rendes és pártoló
 tagjait, továbbá a ház légo. órség pa-
 rancsnokait és helyetteseiket. Légtal-
 mi Liga nagyváradi csoport elnökege.

**SÜLYOS ROBBANÁS EGY SZÉN-
 BÁNYÁBAN.** Amsterdam. (MTI.) A
 NTI jelenti: Az angol hírszolgálat jelen-
 ti: Montana államban az egyik szénbá-
 nyában robbanás következtében attól
 tartanak, hogy 79 bányász életét vesz-
 tette. Az elzárt bányászokhoz még nem
 tudtak eljutni.

**Sebesült katonának játszotta ki ma-
 gát a tolvaj fiatalember.** Szombathely-
 ről jelentik: (MTI) A rendőrség az
 éjszaka folyamán elfogta Kovács Ka-
 roly 20 éves fiatalbembert, aki lopást
 akart elkövetni. A tolvaj fiatalember
 egyik keze gipszben volt. Amikor a
 rendőrségen a gipszet levették kezéről,
 kiderült, hogy emmi haja sincs és
 csak azért rakta magára a gipszet,
 hogy sebesült katonának nézzék.

**ROOSEVELT MEG MINDIG GYEN-
 GÉLKEDIK.** Amsterdam. (MTI.) A Né-
 met Távirati Iroda jelenti: Roosevelt
 vasárnap nem tarthatta meg szombaton
 bejelentett rádióbeszédét, mert mint a
 brit hírszolgálat jelenti, még mindig
 gyengélkedik.

Március 15-én nyílik meg a népfürdő
 Nagyvárad. Saját tud. Szombat délután
 Hlatky Endre főispán, Soós István pol-
 gármester és a mérnöki hivatal mérnö-
 kei szemlét tartottak az első számú
 népfürdőben. Megállapodtak abban,
 hogy március 15-én újabb szemlét tar-
 tanak s ez alkalommal valószínűleg
 sor kerül a fürdő megnyitására.

**A RÁDIÓ ÉS AZ ÁRAMFOGYASZ-
 TÁS.** A rádió egyre nagyobb foku elter-
 jedése az egész világon az áramfogyasz-
 tás nagyarányu emelkedéséhez vezetett.
 A világ rádiószövetségének statisztikai
 kimutatása szerint 1939-ben az ösz-
 áramfogyasztás az egész világon 5—6
 milliárd KW. óra volt. Ezen mennyisé-
 gek 80%-a a rádióvevőkészülékekre
 esett. Áramfogyasztásban első helyen
 Európa és Északamerika áll, egyenként
 2 milliárd kW órával. Utána következ-
 nek Tszia rádió-adó- és vevőkészülékei
 281.5 millió kW órával, az Océán sziget-
 világa 163 millió kW órával. Délame-
 rika 146 millió kW órával, Afrika 30.7
 millióval. Középamerika pedig kereken
 20 millió kW óra áramfogyasztással. A
 hátralevő mennyiség magára a rádió-
 iparra esik. (MNH.)

KORONA Filmszínházban

A szezon legkimagaslóbb, leggyönyörűbb alkotása

Fények az éjszakában

Liszt, Chopin és Csajkovszkij kísérőzene

Tarzán győz!

A dzsungel hőseinek újabb kalandjai

a CASINOBAN

**A KALEVALA ÜNNEPE FINN-
 ORSZÁGBAN.** Helsinki. (MTI.) A Né-
 met Távirati Iroda jelenti: Finnország
 vasárnap ülte meg a finn éposz, a Kale-
 vala ünnepét. A lapok cikkekből méltat-
 tadják az ünnep jelentőségét.

ELITÉLT ÁRDRÁGITÓK. Nagyvárad.
 Saját tud. Soós Sándor mezőtelegdi gaz-
 da drágábban adta a törvényes árnál a
 setréshúst s Csörzs Gábor ottani hen-
 tesmester pedig drágábban vásárolta
 meg. A nagyváradi törvényezék dr. Roza-
 lay egyesbirája Soós Sándort árdrági-
 tás vétsége miatt 200 pengő, Csörzs Gá-
 bort pedig 100 pengő pénzbüntetésre
 ítélte.

**Súlyosan büntetik Görögországban a
 kutyahúst árusító mészárosokat.** Zág-
 rábból jelentik: (MTI) Athéni jelentés
 szerint igen magas pénz- és szabadsá-
 vesztéssel büntetik Görögországban a
 kenyéregyhámisítókat és azokat a mé-
 zárosokat, akik báránnyús címén kuty-
 ahúst árulnak.

Spanyol királyok emléknappja. Mad-
 ridból jelentik: (MTI) A Német Távirati
 Iroda jelenti: Franco tábornok XIII.
 Alfonznak, az utolsó spanyol király ha-
 lálának napját, rendelettel a spanyol
 királyok emléknappjának nyilvánította.
 Az emlékünnepet először március el-
 sején ülik meg.

Egérirtőszer került a búza közé. Szol-
 nokról jelentik: (MTI) Még nem ült el
 a karcagi kenyérmérgezés ügye, már is
 újabb mérgezési ügy foglalkoztatja a
 karcagi hatóságokat. Egy ottani ma-
 lomban nagymennyiségű búza közé
 egérirtó mérget került. A hatóságok
 most azzal kísérleteznek, miként lehet-
 ne veszélytelené tenni a mérget.

Ma hirdette ki a törvénszék a Weimann Gaszton és tár- saira vonatkozó tábla ítéletet

Nagyvárad. Saját tud. Emlékezetes,
 hogy **Weimann Gaszton** kereskedő el-
 len eljárás indult közszükségleti cikk
 jogtalas elvonása címén, miután több
 ezer pengő értékű textilárut lakásán el-
 rejtett. **Weimann Gasztonnal** egyidejűen
 többek ellen is eljárás volt folyamat-
 ban, miután az a gyanu merült fel,
 hogy törvénytelen cselekményében má-
 eok is segítettek.

A törvénszék annakidején a fővád-
 lottat és társait felmentette a terhükre
 rótt büncselekmény elkövetésének vádja
 alól, az ügyész felelőssége folytán azon-
 ban az ítéletábla elé került az ügy.

A nagyváradi ítéletábla — mint meg-
 írtuk — **Weimann Gaszton** bűnösségét
 kimondotta s az alsóbbfoku bíróság íté-
 letét megváltoztatva 5 ezer pengő pénz-
 büntetésre ítélte. **Kohn Ervint** 2500
 pengő pénzbüntetésre ítélte a tábla,
 míg **Ungár Benót** és özvegy **Weimann**
Jenőné felmentette a vád és követke-
 zményei alól.

A tábla döntését a nagyváradi tör-
 vénszék dr. **Kolozsváry** tanácsa hétfőn
 délelőtt hirdette ki.

Kivirágzott gyümölcsfák. Zágrábból
 jelentik: (MTI) Mostar környékén sok
 gyümölcsfa kivirágzott és a réteken
 dús fő nőtt.

Nagyvárad thj. város polgármestere
 4.777—1943. szám—III.

HIRDETMÉNY

Nagyvárad thj. város törvényhatósá-
 gi kisgyűlésének az 1942. évi október
 hó 21-én 192 kisgy.—37.691—1942. szám
 alatt hozott határozatában kifejezésre
 juttatott kérelmére, a vonatkozó kie-
 ajtítási öszeírásban és tervrajzban
 feltüntetett, a Sternberg Salamon,
 Sternberg Izidor és Léb Lajosné szül.
 Klein Regina nagyváradi lakosok a-
 lajdonát képező és a nagyváradi 95b.
 számú telekkönyvi betétben 3178. hrsz.
 a. felvett 59 négyzetöglő kiterjedésű, a
 Vegyi és Élelmiszeripari R. T. telekfel-
 osztásával kapcsolatos utcanívás cél-
 jára szükséges ingatlanrésznek Nagy-
 várad thj. város részére megszerzésére
 a M. Kir. Iparügyi Miniszterium
 3.723—XV. 1943. sz. rendeletével, az
 1937. évi VI. t. c. paragrafusának 1. be-
 kezdése b) pontja, illetve a 13. parag-
 rafus 1. bekezdése alapján a 12. parag-
 rafus 2. bekezdése értelmében a kisaj-
 títási jogot engedélyezte.

Nagyvárad thj. város közigazgatási
 bizottsága kisajtítási albizottságának
 az 1929. évi XXX. t. c. 58. paragrafusa
 illetőleg a 7890—1930. M. E. számú ren-
 delet 5. paragrafusa értelmében az 1881.
 évi XLI. t. c. 38. paragrafusában kör-
 vonalazott tárgyalás és barátságos
 egyezség megkísérlése céljából dr. Soós
 István polgármestert, vagy helyettesét,
 dr. Thury László tiszti főügyészt, Oláh
 Béla műszaki tanácsot, az államépíté-
 szeti hivatal főnökét kiküldte, a bizott-
 ság jegyzőjéül Fluck Ferenc th. ta-
 nácsnok I. o. aljegyzőt kijelöltte, a tár-
 gyalás határnapjával 1943. évi március
 hó 13. napjának délelőtt 9 óráját kitüz-
 te, helyéül pedig a városháza tanács-
 termét kijelöltte.

A kisajtítandó ingatlanra vonat-
 kozó tervrajz és öszeírás az 1943. évi
 február hó 26. napjától március hó 12.
 napjáig terjedő 15 nap alatt Nagyvárad
 város gazdasági ügyosztályánál (város-
 háza II. e. 23. sz.) közszemlére van ki-
 téve.

Erről az érdekelteket azon figyelmeztetés-
 tessel értesítom, hogy a tárgyaláson
 jogában áll minden érdekeltnak a ki-
 sajítási terv ellen felszólalni és kifogásait
 jegyzőkönyvbe vétetni. Ennek el-
 mulasztása a jogi következmény-
 nyel jár, hogy a kisajtítási terv vég-
 leg megállapítottnak és a nemnyilat-
 kozó által elfogadottnak tekintetik. A
 bizottság a kisajtítási terv felett ak-
 kor is érdemben fog határozni, ha az
 érdekeltek közül senki sem jelenik
 meg A megjelenés elmulasztása miatt
 igazolásnak helye nincsen.

Nagyvárad, 1943. február 23.

Dr. Soós István s. k.
 polgármester.

SPORT

Jól sikerült az első bajnoki találkozó

NAC - Kispest 3:1 (2:1)

Góllövők: Egresy, Incze II, Sárvári, Kovács II

Moldoványi játévezető sippelére a következőképpen állnak fel a csapatok:

NAC: Vécsey — Molnár, Ónody — Szegedi, Perényi, Deményi — Kovács II, Incze II, Sárvári, Bodola, Tóth III.

Kispest: Boldizsár — Olajkár I, Gazda — Zalay, Villányi, Füzési — Egresy, Nemes, Mészáros, Hrotkó, Nonn.

Kispest kezd, de azonnal a hazai csapat megy át támadásba, de Deményi kezelésén elakad a roham. Majd Deményi—Bodola—Tóth III összjátékkal jön fel a csapat, de túl szalad a vonalon a labda. Az 5. percben a jobboldalon alakul ki egy szép támadás, Kovács II be is ível, azonban Olajkár még idejében meit. Ezután Ónody hosszú labdájával 16-oson találja Sárvárit, de elnyomják. A 9. percben ismét Sárvári kerül jó helyzetbe Perényi labdájával, de hosszan szökteti magát.

Most feljön a Kispest is, Nemes azonban mellé lö. A 11. percben Nonnt dancsolja Molnár, a szabadrugást Vécsey menti. A 14. percben Nonn lövését védi szépen Vécsey. Utána az Egresy lövését Mészáros főlé vágja. Veszélyes a Kispest és a 16. percben eredményes is.

Hrotkó hosszú labdájával támad Egresy, Vécsey túl hamar kifut eléje és a szélső átemeli rajta a labdát. 0:1. A gól nagy védelmi hibából született.

Kispest eredményessége felrzza a NAC-ot és a 18. percben már ki is egyenlít.

Deményitől indul ki a támadás, Tóth III fut el a labdával, bead és Bodola Kovács II-höz továbbítja. A szélső közletről értékesíti. 1:1.

A kiegyenlítés után ismét a vendécsapat próbálkozik és Egresy lövését Deményi menti. Ritkán támad a Kispest, de igen veszélyes.

Ismét a Kispest jön fel. Keményedik a játék. Kifut néhány dancs is. Először Perényi, majd Ónody kétszer is keményen beszáll, Zalai szabadrugásai azonban nem ártalmasak.

A NAC ismét feljön a balszárnyon. Tóth III jól küldi középre a labdát és Sárvári góllá értékesíti. 2:1.

II. félidő:

A második félidő is NAC támadással indul, de Bodola dancsa miatt elakad, a szabadrugásból Kispest támadás alakul ki. Nemes szökteti Mészáros, de a center főlé vág. A 4. percben Ónody hazaadással tisztáz. A 8. percben Szegedi szabadrugása Perényi dancsán akad el, a szabadrugást Olajkár magasan főlé vágja.

Ezután NAC támadás bontakozik ki. Tóth III fut le, átvág a jobb széltre, de Kovács II-t szögletre szerelik a szépen ívelt labdát Boldizsár szépen húzza le.

Változatos szép a játék. A 12. percben Egresy harcol ki szögletet, majd Tóth III fut le és ad be gyönyörűen, de Incze II elvétí. Matyi támad újra, beadásából nagy kararodás a kispesti kapu előtt, de Olajkár tisztáz. Utána Incze—Kovács II összjátékból lesz szöglet, Boldizsár remekül ment. Nagyszerű formában van a kispesti

kapus. A 18. percben kétszer egymásután is bátran és szépen tisztázza a NAC nyomást. A 21. percben Gazdag szereli szépen Kovács II-t. Ezután Incze II fut meg Deményi labdájával, de kapu előtt elveszti a labdát. Egyre támad a NAC, melynek nyomán Gazdag sarkot vét.

A 28. percben kétszer egymásután támad a NAC balszárny s Matyi sarkot is harcol ki, de a hosszú Boldizsár helyén van.

Ismét levegőhöz jut a Kispest a 29. percben. Először Mészáros, majd Nemes lö kapura, de Ónody és Vécsey szépen tisztáznak. A 30. percben Mészáros dancsolja Ónody, a szabadrugást Olajkár csak éppen hogy mellé bombázza.

A 34. percben ismét támadásba megy a hazai csapat és gólt is ér el. Deményi—Tóth III—Incze II—Kovács II a labda útja, melyből a szélső gólt lö. 3:1.

Ezután nyomasztó lesz a NAC főlény, Bodola egy hatalmas kapufát is rug, sokan bent látták már táncolni a labdát, de mégis csak kikotorják valahogy. A Kispest mindjebbá viszszacsúszik, míg végül is Moldoványi játévezető a mérkőzést lefújja.

Szögletarány 7:2 (2:1) a NAC javára.

Férfiruhákat, használtakat legiobb aron vehet, eladhat

MOLNÁR

használt ruhák üzlet-ben Bémer-tér 1. udvarban, hívásra hához jövök.

Nyilatkozatok:

Ajtay Gyula miniszteri biztos: Megérdemelt győzelem a jó Kispest ellen. Krüger Károly és Rónay Ferenc: Típusos idényeleji játékot láttunk. Sokkal több van a csapatban, mint amennyit mutatott.

Szokodi Imre, a Kispest elnöke: A II. félidőben visszaesett a csapat, így nem is győzhettünk a jól játszó NAC ellen.

Titkos edző: Szerencsésen érte el a góljait a NAC.

Elektromos—Törekvés 1:1 (0:0)

Vasas—Szeged 3:1 (0:0):

Ferencv. — Kolozsvár 8:2 (2:2):

Szolnok — SalBTC 2:0 (1:0):

WMFC — Ujpest 4:0 (2:0):

Haladás — Ujvidék 2:0 (1:0):

Gamma — DiMAVAG 1:0 (0:0)

Bajnokság állása:

1. Nagyvárad	16	10	2	4	48:21	22
2. Szolnok	16	9	4	3	46:23	22
3. Csepel	16	10	2	4	56:34	22
4. Ferencv.	16	9	3	4	52:30	21
5. Vasas	16	9	3	4	36:26	21
6. Gamma	16	6	6	4	37:28	18
7. SalBTC	16	6	6	4	40:38	18
8. Ujvidék	16	5	6	5	30:34	16
9. DiMAVAG	16	6	3	7	31:43	15
10. Ujpest	16	6	2	8	40:47	14
11. Törekvés	16	4	5	7	25:40	13
12. Haladás	16	5	3	8	30:48	13
13. Kispest	16	4	4	8	30:36	12
14. Elektromos	16	4	2	10	28:32	10
15. Szeged	16	4	2	10	28:61	10
16. Kolozsvár	16	3	3	10	28:45	9

VESZ brilliáns, ezüstöt, aranyat

ELAD ACS TIBOR Széchenyi-tér 6. sz.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:
Kedden és szerdán este: Mondj igazat csak felnőtteknek

Hétfőn este az Iskolánkívüli Népművelődési előadás sorozatban Lehar Ferenc: *Mosoly országa* c. nagy operett van műsoron.

Mondj igazat c. kacagató bohózat-újdonsg kedden és szerdán este van még műsoron. Csak felnőtteknek. Fialat lányoknak nem alkalmas. Vasary János nagyszerű bohózata tele van sziporkázó szellemességgel és 3 órán keresztül egyik kacagásból a másikba kerül a közönség. Aki igazán ki akarja magát mulatni, az okvetlen nézze meg a *Mondj igazat* előadást.

Kedden délután a *Bolond Ásvayné* ifjúsági előadásban.

SIMOR ERZSI, a magyar filmek ünnepelt művésznője 3 napos vendéjátéka a színházban. Csütörtökön este a „Vén diófa” című nagyszerű operetben, pénteken és szombaton este pedig a „Főnyeremény” című bohózatban lép fel Simor Erzs. Mérsékelt felemelt helyárak. Pénteken premier-bérlet, szombaton Á-bérlet ráfizetéssel. A m. t. bérlőközönség bérletjegyük felmutatása és ráfizetés mellett (úgy mint Bulla Elmánál) a

színházi pénztárnál megkapják bérleti helyükre a napi jegyet, kedden délig. Kedd délig ki nem váltott helyeket eladja a pénztár. A színház igazgatósága felhívja a m. t. bérlőközönség figyelmét, hogy akik nem óhajtják Simor Erzsí vendéjátékára igénybevenni bérletüket, úgy más előadásra készséggel átcezerli.

Vasárnap este a Szigligeti Társaság jubileumi díszelőadása alkalmából „A csikós” című népszimű van műsoron.

HETI MŰSOR:

Hétfőn este: A mosoly országa.

Kedden este: Mondj igazat — csak felnőtteknek.

Szerdán este: Mondj igazat — csak felnőtteknek.

Csütörtökön este: Vén diófa.

Pénteken este: Főnyeremény — premier-bérlet.

Szombaton délután: Gyöngyvirágos huszárcsákó.

Szombaton este: Főnyeremény — Á-bérlet.

Vasárnap délután: Éva.

Vasárnap este: A csikós.

BARABAS (NSE) ELSŐOSZTALYU VIVÓ

Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári vivó versenyen Barabas (NSE) a II. és III osztályban első helyezett lett, ezzel belépett az első osztályba. A jöképességű nagyváradi vivó sikerét osztadalm öröm kíséri sportköreinkben.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Brilliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ekezerész, Rákóczi-ut 3. 356

Aranyat, ezüstöt, brilliánsot vásárol Tarján orás-ékeszerész, Rákóczi-ut 8. 185

Eladók regények. Dr Baditz, Miskolc 611

Kombinátszoba, rekamier, hencser eladó. Kapucinus-u. 11. kapuval szemben. 351

Tiszti zubbonyt, fekete nadrágot és lovaslót, jó állapotban, megvételre keresek. Teleki Pál-utca 56. 352

Ingatlan

Eladó belvárosban, bérház 1x4, 1x3 szobás összkomfortos 2x2 szobás komfortos, ár 120.000 P. másik új ház vasút közelében, 1x2 szobás komfortos, beköltözhető, 1x1 szobás előszobás, konyha és éléskamara, ár 45.000 P. i ház-helynek való telek, ár 6000 P. Szigligeti utca 12. Tatayné. 354

Állást nyert

KIPUTÓ-FIUT felvesz a Szent László nyomda R. T., Szilágyi Dezső-u. 5.

17—18 éves ifjak legalább hat elemivel felvételnek a Dreher-Haggenmacher Sörgyárnál. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10—12 óra között. 318

Műszerész vagy lakatos segédet kerékpárhoz felveszek. Jakab, Kossuth-u. 5. 320

20—30 éves nők legalább 6 elemivel felvételnek a Dreher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyárnál. Jelentkezés 10—12 óra között a váradszöllősi telepen. 346

Különféle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindenféle fergék irtását 38 evi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Postatakarékpénztári csekkszám lánc száma: 72.301.

Lakás

Város központjában butorozott szobát konyha használatával keres özevgyaszony hivatalnok fiával, lakbér fejében főzést takarítást vállal. Címét a kiadóba kér. 355

Elveszett

Február 20-án villamosban felejtettem üzleti könyveimet. Magtalaót kérem hozza el: Szent János-utca 48. Frenzel. 353

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

76-és felelősszerkesztő:

Dr. Paál Árpád

Felelős kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda R. T. igazgatója.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi